

**ТЕРНОПІЛЬСЬКА ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА
І-ІІІ СТУПЕНІВ №13 ІМЕНІ АНДРІЯ ЮРКЕВИЧА
ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Князя Острозького, 51, м. Тернопіль, 46006 Тел./факс 0 (352) 52-31-61,
e-mail: school-licey_13@ukr.net Код ЄДРПОУ 39964974

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом № 22

від 01 вересня 2015 року

Директор школи

Р.В.Вавричук

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ №16
ДЛЯ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ**

1. Загальні положення

1.1. Учителем може працювати особа, яка має спеціальну педагогічну освіту, підтверджену документом встановленої форми (дипломом).

1.2. При оформленні на роботу в навчальний заклад всі працівники повинні пройти попередній медичний огляд; при подальшій роботі медичні огляди проводяться періодично.

1.3. З учителем повинні бути проведені інструктажі з охорони праці: вступний (при вступі на роботу), первинний (на робочому місці), повторний (один раз на шість місяців).

1.4. У разі необхідності з учителем проводять позаплановий та цільовий інструктажі з охорони праці.

1.5. Якщо при проведенні занять учитель використовує електрообладнання (прилади, пристрої, верстати, комп'ютери), він повинен пройти відповідне навчання з наступною здачею екзамену і присвоєнням кваліфікаційної групи з електробезпеки.

1.6. Учитель повинен дотримуватися встановленого в навчальному закладі режиму праці та відпочинку і вимагати його дотримання від учнів.

1.7. Учитель повинен знати правила пожежної безпеки і вміти користуватися первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками).

1.8. Учитель повинен вміти надавати домедичну допомогу. У разі захворювання дитини чи нещасного випадку повинен негайно викликати медичного працівника.

1.9. Учитель один раз на три роки проходить навчання з охорони праці (безпеки життєдіяльності) з наступною перевіркою знань.

1.10. При виконанні професійних обов'язків на вчителя (викладача) можуть діяти такі шкідливі або небезпечні фактори:

- висока психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- небезпека ураження електрострумом;
- небезпека виникнення загорань та пожеж;
- порушення параметрів мікроклімату, передбачених для навчальних приміщень;
- довготривалі статичні навантаження.

1.11. Якщо вплив шкідливих та небезпечних факторів, які діють на вчителя під час освітнього процесу, можна зменшити за рахунок засобів індивідуального захисту, то вони видаються згідно з типовими або галузевими нормами.

1.12. Учитель (викладач) зобов'язаний оперативно повідомляти керівника навчального закладу:

- про всі недоліки в навчальному процесі, які негативно впливають на здоров'я учнів, а також у випадку ймовірності виникнення аварійної ситуації;
- про кожний нещасний випадок з учнями та співробітниками. У цьому разі першочергові дії вчителя (викладача) мають бути спрямовані на надання домедичної допомоги потерпілим та забезпечення безпеки учнів.

1.13. Учитель несе персональну відповідальність за життя та здоров'я учнів під час освітнього процесу.

1.14. У своїй роботі учитель повинен активно пропагувати дотримання учнями вимог охорони праці, правил дорожнього руху, безпечної поведінки в побуті та громадських місцях.

1.15. Знання і виконання вимог цієї інструкції є посадовим обов'язком учителя (викладача), а їх невиконання — порушенням трудової дисципліни, що тягне за собою відповідальність, встановлену чинним законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перед початком занять у навчальному приміщенні вчитель повинен перевірити стан меблів, обладнання, технічних засобів навчання, робочих місць учнів, їх відповідність нормам охорони праці, правилам техніки безпеки й санітарії та гігієни дітей та підлітків.

2.2. Перед допуском учнів у приміщення для занять учитель (викладач) повинен перевірити справність електричних вимикачів і розеток, а також виключити наявність оголених контактів дротів електромереж.

2.3. При необхідності використання учнями обладнання, пристроїв, учитель повинен перевірити їх справність, наявність захисних засобів, відсутність травмонебезпечних факторів.

2.4. На початку навчального року, а також перед початком занять за новою темою вчитель зобов'язаний провести з учнями інструктаж (з безпеки життєдіяльності, охорони праці).

2.5. Учитель зобов'язаний ознайомити учнів з правилами безпечної експлуатації обладнання, інструментів, пристроїв, які використовуються в освітньому процесі.

2.6. При встановленні порушень вимог охорони праці в приміщенні для занять, учитель не повинен розпочинати чи продовжувати роботу з учнями до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'ю.

2.7. Учитель зобов'язаний повідомити керівника або відповідальну посадову особу навчального закладу про причини відміни занять у кабінеті.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Учитель контролює обстановку під час занять та забезпечує безпечне проведення освітнього процесу.

3.2. Під час занять у навчальному кабінеті виконується тільки та робота, яка передбачена розкладом і планом занять.

3.3. При проведенні демонстраційних робіт, лабораторних і практичних занять на допомогу вчителю повинен бути призначений помічник (лаборант, асистент). Учні забороняється виконувати функції помічника.

3.4. Учителю під час занять забороняється виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці учня чи в приміщенні. Ремонт виконується спеціально підготовленим персоналом закладу (електромонтером, слюсарем, електромеханіком).

3.5. Якщо під час занять раптово погіршився стан здоров'я одного з учнів або вчителя (викладача), мають бути прийняті екстрені заходи:

- при погіршенні стану здоров'я учня (запаморочення, втрата свідомості, кровотеча з носа і т. ін.) учитель надає йому необхідну домедичну допомогу та викликає медичного працівника;

- при погіршенні стану здоров'я учителя учні повідомляють про це керівника закладу. Керівник надає допомогу хворому та вживає заходів щодо продовження занять з учнями.

3.6. Учителю забороняється залишати учнів, з якими він проводить заняття, екскурсії тощо, без нагляду.

3.7. Учитель повинен вживати заходи дисциплінарного впливу до учнів, які свідомо порушують правила безпечної поведінки під час занять.

3.8. Учитель зобов'язаний повідомляти керівника закладу про всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи вчитель зобов'язаний:

- привести в порядок робоче місце;
- прибрати в установлені місця наочні посібники, журнал, зошити, інструменти, спецодяг та засоби захисту, інші матеріали;
- закрити вікна, кватирки, вимкнути світло та електрообладнання;
- повідомити керівника навчального закладу про виявлені порушення з охорони праці.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. У разі виникнення аварійної ситуації учитель повинен:

- негайно повідомити керівника навчального закладу або представника адміністрації про виникнення аварійної ситуації, її місцезнаходження;
- діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки серед учнів та співробітників;
- евакуювати учнів із приміщення швидко, без паніки по шляхах евакуації;
- дотримуватися при пожежі інструкції з пожежної безпеки для навчального закладу;
- надавати домедичну допомогу потерпілим в аварійній ситуації.

6. Дії вчителя при наданні домедичної допомоги.

Надання домедичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження.

1. **У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця** негайно зробити штучне дихання та зовнішній масаж серця, викликати швидко медичну допомогу.

2. **Дії при ураженні електричним струмом :**

- Необхідно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;
- За відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення необхідно починати негайно, після чого викликати швидко медичну допомогу.

3. **Дії при пораненні:**

- Для надання домедичної допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти на рану стерильний перев'язувальний матеріал і зав'язати її бинтом;
- Якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки слід використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати кілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану.

4. **Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:**

- При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба;
- При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або з рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або з снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку;

- При підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям у низ, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку;
- При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5. Дії при теплових опіках:

- ❖ При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;
- ❖ При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом; при опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3% марганцевим розчином або 4% розчином таніну;
- ❖ При опіках третього ступеня (руйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

6. Дії при кровотечі:

- Для того, щоб зупинити кровотечу, потрібно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хв; якщо кровотеча зупинилася, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх неї покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- При сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену ділянку, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

УЗГОДЖЕНО:

Заступник директора

(підпис)

А.П. Вишневська

Інженер
охорони праці

(підпис)

С.Ю.Тимчак

Вчитель математики

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові вчителя)